

## I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

<b>Název práce:</b>	<b>Náklady na BOZP ve vybraném průmyslovém podniku</b>
<b>Jméno autora:</b>	<b>Bc. Andrei Kosov</b>
<b>Typ práce:</b>	diplomová
<b>Fakulta/ústav:</b>	Fakulta strojní (FS)
<b>Katedra/ústav:</b>	<b>Ústav řízení a ekonomiky podniku (12138)</b>
<b>Oponent práce:</b>	Ing. Lenka Svobodová
<b>Pracoviště oponenta práce:</b>	Praha 10, Zemské právo 1/1291

## II. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH KRITÉRIÍ

<b>Zadání</b>	<b>náročnější</b>
<i>Hodnocení náročnosti zadání závěrečné práce.</i>	
Vložte komentář. Náklady na bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP) patří k náročnějším tématům, a to zejména pro množství (stovky norem a obecně závazných právních předpisů) a složitost legislativy. Dále také proto, že na makro úrovni se náklady na BOZP komplexně nesledují a nevyhodnocují, na mikro úrovni (v podnicích) se převážně zahrnují do celkových režijních nákladů. Ve světě neexistuje systém, který by maximálně objektivně zachycoval úplné údaje o nákladech a ztrátách v této oblasti. V současnosti se ve světě i v ČR kombinují metody zpracování dostupných statistických údajů a metody kvalifikovaných odhadů.	

<b>Splnění zadání</b>	<b>splněno s menšími výhradami</b>
<i>Posuďte, zda předložená závěrečná práce splňuje zadání. V komentáři případně uveďte body zadání, které nebyly zcela splněny, nebo zda je práce oproti zadání rozšířena. Nebylo-li zadání zcela splněno, pokuste se posoudit závažnost, dopady a případně i příčiny jednotlivých nedostatků.</i>	
Vložte komentář. Diplomová práce splňuje zadání s menšími výhradami. Vedle drobných nepřesností v úvodní teoretické části (např. na straně 27 je uveden Ústav pro vzdělávání v oblasti BOZP, který dnes již neexistuje), na straně 10, 11 a 16 chybí aktuální strategický přístup EU. <b>Opomenuta byla nová strategie EU.</b> Strategický rámec pro ochranu zdraví a bezpečnost při práci na období 2021–2027 vypracovaný Evropskou komisí vymezuje hlavní priority a opatření s cílem zlepšit bezpečnost a ochranu zdraví pracovníků a zabývá se rychlými změnami hospodářství a charakteru práce a demografickým vývojem. Obsahuje tři klíčové cíle: (1) Předjímání a řízení změn v novém pracovním světě: K zajištění bezpečných a zdravých pracovišť v rámci digitální, ekologické a demografické transformace Komise přezkoumá směrnici o pracovištích a směrnici o zobrazovacích jednotkách a provede aktualizaci limitních hodnot pro azbest a olovo. Připraví celounijní iniciativu týkající se duševního zdraví při práci, jejímž úkolem bude posoudit nové problémy související s psychickým zdravím pracovníků a předložit pokyny, jak postupovat. (2) Lepší prevence pracovních nehod a nemocí z povolání: Strategickým rámcem bude podpořen přístup, jenž má přispět k tomu, aby se počet úmrtí souvisejících s výkonem povolání v EU co nejvíce přiblížil nule. V rámci opatření pro boj proti rakovině a reprodukčním a respiračním onemocněním se Komise rovněž chystá aktualizovat pravidla EU pro nebezpečné chemické látky. (3) Lepší připravenost na případné budoucí zdravotní hrozby: Na základě poznatků vyvozených ze současné pandemie hodlá Komise vypracovat postupy a pokyny pro mimořádné situace, tak aby při propuknutí případných zdravotních krizí v budoucnu mohla být co nejrychleji zavedena, prováděna a monitorována potřebná opatření v úzké spolupráci s aktéry v oblasti veřejného zdraví. Opatření zahrnutá ve strategickém rámci budou prováděna na základě: silného sociálního dialogu; posílené tvorby politiky založené na faktech; kvalitnějšího prosazování a monitorování stávajících právních předpisů EU; zvyšování povědomí; uvolnění finančních prostředků do investic do bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, včetně evropských fondů, jako jsou Nástroj pro oživení a odolnost a fondy politiky soudržnosti. V předložené práci na zvolené téma <b>chybí hlubší ekonomický vhled do problematiky.</b> Ekonomický význam BOZP je pojat více méně popisně, bez hlubší analýzy konkrétních údajů a faktů. Ekonomické dopady nedostatečné úrovně BOZP jsou značné. Ve světě i v České republice dosahují ztráty z pracovních úrazů a nemocí z povolání dle kvalifikovaných odhadů cca 1–5 % HDP. V České republice, dle propočtů a odhadu VÚBP, v. v. i. (jedná se vždy o spodní hranice odhadů), byly průměrné roční náklady a ztráty z pracovních úrazů a nemocí z povolání za období posledních deseti let ve výši 25 mld. Kč (přitom max. hodnota byla 29,366 mld. Kč, min. hodnota 18,248 mld. Kč). Jde o náklady na straně poškozených, zaměstnavatelů a státu, respektive daňových poplatníků. Náklady související s úrazy jsou částečně pokryty pojištěním (Kooperativa; Česká	

pojišťovna) a dochází u nich k následné refundaci (zaměstnavatelé odvádějí v rámci zákonného pojištění své odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání pojistné stanovené diferencovaně v závislosti na rizikovosti jednotlivých odvětví). Celková výše pojistného vybraného od zaměstnavatelů od roku 1993 do roku 2019 činila 129,3 mld. Kč, z toho bylo vynaloženo na pojistná plnění téměř 72,9 mld. Kč, 15,2 mld. Kč tvořila marže pojišťoven a 42,1 mld. Kč tvořilo příjem státního rozpočtu. Z uvedených finančních prostředků nebyly ve sledovaném období vynakládány prostředky na prevenci. V roce 2020 došlo k novele zákoníku práce a ke změnám, které umožní vynakládat finanční prostředky na tolik potřebnou a dlouhodobě zanedbávanou prevenci. Změna zákona č. 285/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony (jedná se o nové znění § 320a).

V předložené závěrečné práci **není v daném podniku dostatečně a do hloubky provedeno zjištění, hodnocení a analýza struktury a objemu nákladů i ztrát souvisejících s BOZP**, rozlišení nákladů do skupin podle příčin a času, náklady na zajištění bezpečného provozu (monitoring, kontrola, školení, výcvik, OOPP, ostatní na provoz bezpečnostního útvaru nebo externích služeb, tvorbu dokumentací, havarijní plány, povinné pojištění apod.), náklady na prevenci (náklady na vyhledávání rizik, na přijímání, provádění technických, technologických a jiných opatření k prevenci rizik), náklady z titulu nehod (nehody, skoronehody, úrazy), ztráty z titulu pokut. Úroveň DP by zvýšilo provedení zjištění a posouzení stavu firmy vůči údajům za ČR, odvětví, obor, region, obdobnou firmu apod. Zpracování komparace pomocí několika vhodně vybraných ukazatelů (v určitém čase). Znalost nákladů a ztrát spojených s BOZP by měla umožňovat managementu kvalitní finanční plánování, kompetentně se rozhodovat v otázkách bezpečnosti práce a umožňovat náklady predikovat a optimalizovat s ohledem na rizika vyskytující se v podniku.

V závěru práce (kapitola 5, str. 66) autor uvádí, že Firma Siemens, s.r.o., odštěpný závod Elektromotor Mohelnice má svůj systém bezpečnosti a ochrany zdraví při práci velice rozpracovaný, což svědčí už samo o sobě získáním titulu „Bezpečný podnik“. V rámci BOZP programu a politiky firmy Zero Harm Culture, se snaží o maximální eliminaci rizik spojených s úrazy a nehodami na pracovišti. Přesto firma nevyvinula žádnou metodiku pro nepřetržité sledování nákladů na bezpečnost a ochranu zdraví; pouze jednou ročně porovnává celkové náklady na ochranu zdraví a bezpečnost s finančním plánem.

Vedle hlubší ekonomické analýzy, která by zdokumentovala například údaje na makro úrovni o **pojištěných** nákladech a ztrátách hrazených z prostředků zaměstnavatelů, tj. z příspěvků zaměstnavatelů na pojistná za jednotlivé druhy pojištění (nemocenské, důchodové nebo veřejné zdravotní pojištění a zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání); **nepojištěných** nákladech a ztrátách, tj. některé z druhů nákladů a ztrát vznikajících zaměstnavatelům, ale které nejsou příjmem buď státního rozpočtu nebo některého z nositelů uvedených druhů pojištění příp. další ztráty vznikající společnosti (např. v důsledku smrti nebo invalidity postižených apod.); o nákladech a ztrátách krytých ze **státního rozpočtu**, tj. náklady spojené s vyšetřováním příčin pracovních úrazů orgány státního odborného dozoru nad bezpečností práce, náhrady škod při pracovních úrazech nebo nemocích z povolání vzniklých ve veřejné správě, příp. úhrada majetkové újmy pojišťoven provozujících zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání apod.; **chybí vlastní tvorba obrázků a dokumentačních schémat** (všechny jsou převzaté).

### Zvolený postup řešení

správný

*Posuďte, zda student zvolil správný postup nebo metody řešení.*

Vložte komentář.

Student zvolil správný postup i metody řešení. Dodržel zadané tematické okruhy. Dílčí výhrady jsou uvedeny v předchozím bodu. V DP by mělo být zjištěno a zpracováno více faktů a údajů dokumentujících stav a úroveň BOZP na makro úrovni i ve vybraném podniku.

### Odborná úroveň

C - dobře

*Posuďte úroveň odbornosti závěrečné práce, využití znalostí získaných studiem a z odborné literatury, využití podkladů a dat získaných z praxe.*

Vložte komentář.

Orientace v oblasti BOZP je z mnoha objektivních důvodů značně složitá. Autor závěrečné práce **prokázal relativně dobrou orientaci v problematice BOZP**. Je třeba **ocenit pochopení významu BOZP a že BOZP patří ke standardům výkonu důstojné**

**pracovní činnosti.** Práce má být vykonávána za podmínek, které neohrožují životy a zdraví lidí. Zahrnuje humánní, morálně etický aspekt (hodnota zdraví a života), aspekt právní (dodržování mezinárodních úmluv a norem evropského práva a českých právních předpisů), aspekt technický a technologický (věda, výzkum), v neposlední řadě aspekt ekonomický, který v tržní ekonomice a v podnikové praxi převažuje. Náležitá péče a zvyšování úrovně BOZP vede k vyšší kultuře práce a kvalitě pracovních míst, zvyšování spokojenosti zaměstnanců, zkvalitňování lidského kapitálu a lidských zdrojů, snižování nemocnosti a úrazovosti (absence) a v neposlední řadě ke snižování zbytečných ztrát a nákladů. Náklady a ztráty z titulu pracovních úrazů a nemocí z povolání představují na jedné straně zátěž společnosti (jednotlivců, rodin, komunit, podniků), na druhé straně tato oblast představuje velké rezervy a příležitosti pro budoucí úspory a racionálnější hospodaření s veřejnými i soukromými zdroji.

Relativně správně bylo pochopeno a v DP s menšími výhradami (ekonomické aspekty a hloubka analýzy) zpracováno dané téma. Neustále sílí tlak na efektivnost lidské činnosti a podnikání se promítá i do celého systému řízení bezpečnosti. Roste rozmanitost a složitost rizik v technologicky orientované společnosti. Z historického hlediska se stav a úroveň BOZP neustále pomalu zlepšuje. Významnou mírou se na tom podílí vědeckotechnický pokrok, nové technologie, které více chrání člověka v pracovním systému. Zlepšuje se technické vybavení a uspořádání pracovišť s ohledem na ergonomii, hygienu a bezpečnost práce. Mění se odvětvová struktura hospodářství, neustále klesá podíl nejrizikovějšího primárního sektoru. Mění se charakter práce, snižuje se podíl fyzicky namáhavé práce. Prosazuje se humanizace práce (hodnota bezpečnosti a zdraví), prohlubuje se působení celospolečenských právních a morálních norem (zaměření sociální politiky, legislativa, dozor), zdokonalují se systémy řízení v podnicích. Zvyšuje se vzdělanost, povědomí o problematice díky informační dostupnosti, osvětě a propagaci. Nezanedbatelný je tlak odborů i samotných zaměstnanců na zlepšování pracovních podmínek a ochranu zdraví při práci. Zvýšily se osobní předpoklady jedince k práci, jeho odborná připravenost a úroveň kvalifikace. Na dlouhodobé zlepšování oblasti BOZP mají také vliv ekonomické faktory. Pro podnikatele zejména z malých firem (například stavebních) mohou být náklady a ztráty z titulu pracovních úrazů (smrtelných) přímo likvidační. Dobrá péče o BOZP se také v současnosti stává používaným nástrojem marketingu pro odlišení firem na trhu (společenská odpovědnost firem, image a goodwill). Je třeba také uvést, že existuje tlak ze strany potenciálních konkurentů na respektování rovných podmínek podnikání. V tomto směru se již v minulosti objevovaly stížnosti na „vylepšování“ nákladové pozice českých producentů z titulu nedodržování ekologických požadavků (ekologický dumping) a obdobné signály se mohou uplatnit v případech šetření nákladů na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (tzv. sociální dumping).

### Formální a jazyková úroveň, rozsah práce

**C - dobře**

*Posuďte správnost používání formálních zápisů obsažených v práci. Posuďte typografickou a jazykovou stránku.*

Vložte komentář.

Bez větších připomínek. Jedná se solidní, dobrou úroveň. V práci se vyskytují drobné nedostatky, například různý typ písma (zkreslení může být způsobeno elektronickou verzí; tištěný originál nebylo možné posoudit).

Jak již bylo výše uvedeno, ke škodě DP nebyla dostatečně využita infografika (chybí vlastní tvorba schémat a obrázků) zejména v kapitole zaměřené na model nákladů (kapitola 2, vzorový model řízení BOZP v podniku).

### Výběr zdrojů, korektnost citací

**C - dobře**

*Vyjádřete se k aktivitě studenta při získávání a využívání studijních materiálů k řešení závěrečné práce. Charakterizujte výběr pramenů. Posuďte, zda student využil všechny relevantní zdroje. Ověřte, zda jsou všechny převzaté prvky řádně odlišeny od vlastních výsledků a úvah, zda nedošlo k porušení citační etiky a zda jsou bibliografické citace úplné a v souladu s citačními zvyklostmi a normami.*

Vložte komentář.

Student při zpracování DP využil široké spektrum zdrojů, zejména z oblasti zdravotnictví, hygieny práce a pracovního lékařství. Málo pozornosti a čerpání bylo realizováno z odborné literatury zaměřené přímo na ekonomiku BOZP. Je však nutné uvést, že tato oblast týkající se nákladů a ekonomiky BOZP není zcela pokrytá a bohatá na literární zdroje jako jiné tematické oblasti. Relevantní zdroje informací a poznatků lze spíše nalézt ve výzkumných zprávách a řešených domácích i zahraničních projektech. nedošlo. Nedomnívám se, že by student porušil citační etiku. Bibliografické citace jsou úplné, v souladu s citačními zvyklostmi a normami.

#### Další komentáře a hodnocení

Vyjádřete se k úrovni dosažených hlavních výsledků závěrečné práce, např. k úrovni teoretických výsledků, nebo k úrovni a funkčnosti technického nebo programového vytvořeného řešení, publikačním výstupům, experimentální zručnosti apod.

Vložte komentář (nepovinné hodnocení).

Závěrečná práce „Náklady na BOZP ve vybraném průmyslovém podniku“ má více méně popisný charakter. Hlavní i teoretické výsledky, kvalita zpracování nepřesahuje lepší průměr. Chybí pečlivější vyhledání, využití a zpracování zejména ekonomických dat.

### III. CELKOVÉ HODNOCENÍ, OTÁZKY K OBHAJOBĚ, NÁVRH KLASIFIKACE

*Shrňte aspekty závěrečné práce, které nejvíce ovlivnily Vaše celkové hodnocení. Uveďte případné otázky, které by měl student zodpovědět při obhajobě závěrečné práce před komisí.*

Jak bylo výše uvedeno, závěrečná práce „Náklady na BOZP ve vybraném průmyslovém podniku“ má více méně **popisný charakter. Hlavní i teoretické výsledky, kvalita zpracování nepřesahuje lepší průměr. Chybí pečlivější vyhledání, využití a zpracování, zejména ekonomických dat.** Student splnil zadání s tím, že závěrečná práce postrádá více propracovanou ekonomickou stránku problematiky. Práce popisuje a analyzuje BOZP ve firmě Siemens, s.r.o., Elektromotory, odštěpný závod Mohelnice, ale **bez podrobné ekonomické a účetní analýzy nákladů (zcela chybí) na tuto oblast.** To by studentu následně umožnilo zpracování a navržení vlastního konkrétního ekonomického a účetního modelu (případně doporučené metodiky) pro efektivní řízení BOZP (dosažení kvalitního výsledku a přínos DP pro firmu). Je třeba stále zdůrazňovat fakt, že znalost nákladů a ztrát spojených s BOZP by umožnila managementu kvalitní finanční plánování, kompetentně se rozhodovat v otázkách bezpečnosti práce a umožňovat náklady predikovat a optimalizovat s ohledem na rizika vyskytující se v podniku.

Konkrétní stav v podniku popisuje autor závěrečné zprávy následovně:

*„Společnost nevyvinula žádnou metodiku pro nepřetržitě sledování nákladů na bezpečnost a ochranu zdraví; pouze jednou ročně porovnává celkové náklady na ochranu zdraví a bezpečnost s finančním plánem. Vedení společnosti Siemens, s.r.o., odštěpný závod Elektromotory Mohelnice vytváří plán finančních zdrojů pro BOZP na základě návrhu vedoucího BOZP. Návrh zdraví a bezpečnosti pracovníka je založen na odhadu nákladů za předchozí rok a plánu měření bezpečného pracovního prostředí. Vedení společnosti a vedoucí jednotlivých divizí se k tomuto návrhu vyjadřují. Dále je schválen plán finančních zdrojů, v důsledku čehož vedoucí každého oddělení obdrží finanční plán, který musí dodržovat. Všechny bezpečnostní faktury zaslá provozní manažer finančnímu oddělení, které prostřednictvím databáze SAP zaúčtuje faktury na odpovídající číslo faktury.“*

Je zřejmé, že by studentovo vlastní zpracování a navržení vhodné metodiky či vytvoření modelu podnikových komplexních nákladů na BOZP přispělo k vyšší úrovni a hodnotě diplomové práce.

Otázky:

#### **Má zvyšování úrovně BOZP objektivně existující bariéry a problémy?**

Zařadil by mezi ně například (a proč) růst složitosti a komplexnosti rizik, vysokou toleranci k rizikům, stoupající rizikové chování zejména u mladé generace, malou znalost výskytu, působení a možného způsobu eliminace nových rizik v pracovních systémech (nano a bio technologie, psychosociální rizika atd.); chybějící širší společenskou objednávku na preventivní akce, řešení problematiky BOZP zejména ve výzkumu, osvětě, propagaci; úzký resortismus a prosazování partikulárních zájmů, omezování statistik a informačních systémů o BOZP; chybějící moderní systém úrazového pojištění; složitost legislativy, nepřehlednost a množství právních předpisů, obtížnou vymahatelnost atd.

**Jak ekonomicky ovlivnila a ovlivní bezpečnost a ochranu zdraví při práci v podniku pandemie COVID-19?**

Předloženou závěrečnou práci hodnotím klasifikačním stupněm **C - dobře.**

Datum: 19.8.2021

Podpis: Ing. Lenka Svobodová